

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Küsitluse eesmärk ja sihtrühm

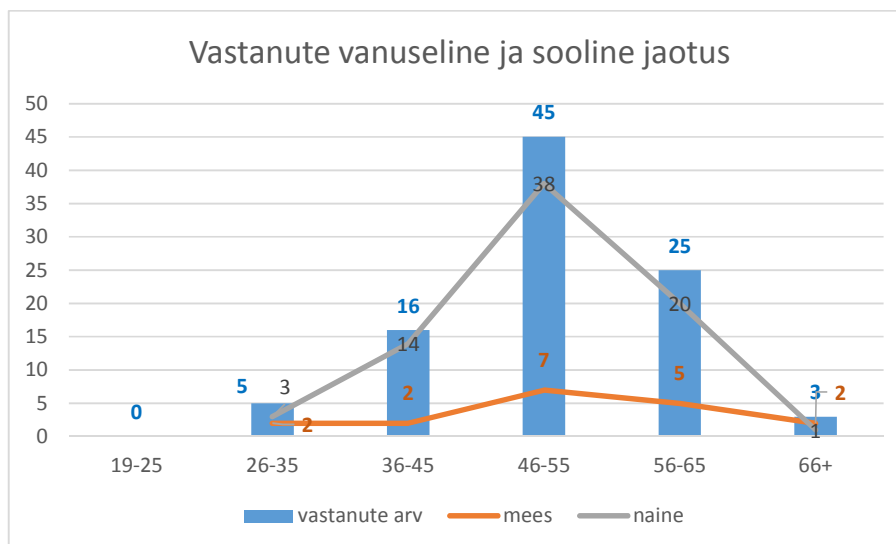
Oktoobris-novembris 2019 viis sotsiaalkindlustusamet läbi ööpäevaringse erihoolekandeteenuse järjekorras olevate inimeste lähedaste/pereliikmete ja eestkostjate küsitluse, mille eesmärgiks oli saada infot inimeste vajadustest ajal, mil järjekorras olevatele inimestele ei ole pakkuda teenuskohta.

Küsitlusega otsisime vastuseid järgmistele küsimustele:

- Milline abi ööpäevaringse erihoolekandeteenuse järjekorras oleval inimesel puudu, et ta tuleks kodus toime ajal, kui ta on erihoolekandeteenuse järjekorras? (vt lisa 1)
- Milline abi on pereliikmel/lähedasel/eestkostjal täna puudu, et toime tulla lähedase hooldamisega ajal, kui ta on erihoolekandeteenuse järjekorras? (vt lisa 2)
- Millised tegevused pereliiget/lähedast/eestkostjat seni toetanud, mida on saanud seni kasutada? (vt lisa 3)

Andmekogumine toimus elektrooniliselt, lähtuti sotsiaalkindlustusameti erihoolekandeteenuse järjekorra andmetest. Valimi üldkogumiks olid kõik ÖE, ÖEL ja ÖER-i järjekorras olevad inimesed, sh aktiivsed ja mitteaktiivsed, keda kokku oli 1047. Taotlus küsimustiku täitmiseks edastati erihoolekandeteenuse taotluses kontaktandmete väljal olevale e-posti aadressile. Eraldi ei kontrollitud, kas taotluses olevad andmed on muutunud, sellest tingituna ei jõudnud küsimustik kõikide adreessaatideni. Järjekorras viibivate isikute lähedastele saadeti küsimustik 17.10. ja kohalike omavalitsuste sotsiaaltöötajatele nädal hiljem. Küsimustik ei olnud kohandatud asutuse töötajale vastamiseks sobivaks, seetõttu eeldasime, et vastajaid ei ole palju.

Lõpuks vastas uuringule kokku 104 inimest, kellest 76 (73%) olid järjekorras oleva inimese lähedased/pereliikmed ja 27 (27%) kohaliku omavalitsuse sotsiaal- või muu valdkonna spetsialistid. Vastanutest 18 olid mehed ja 86 naised.

Joonis 1. Vastanute vanuseline ja sooline jaotus

Üle 42% vastanutest jääb vanusesse 46-55 eluaastat, vanuses 56-65 eluaastat oli 27% vastanutest ning vanemaid kui 66 oli 3 vastajat (joonis 1).

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Vastanutest¹ üle 74% elab järjekorras oleva inimesega samal aadressil, neist 84% on üle 46-aastased.

Järjekorras olevate inimeste ja nende lähedaste vajaduste analüüsimiseks eristati küsitluses kaht sihtrühma:

1) **Järjekorras olevate inimeste lähedased/pereliikmed.** Need vastajad, kes vastutavad igapäevaselt järjekorras viibiva inimese hooldamise eest (77 inimest). Nendest inimestest 58 (75%) elavad teenuse järjekorras oleva inimesega koos ja 19 (25%) eraldi.

2) **Kohalike omavalitsuse sotsiaal- või muu valdkonna spetsialistid.** Küsimustik edastati kohalike omavalitsuste infomeilile ning paluti edastada inimesele, kes on kõige enam kursis nende vallas viibiva ÕE teenuse järjekorras viibiva inimese teemadega. Vastas 27 inimest.

Küsitluse kokkuvõte

1. Järjekorras oleva inimese vajadused, kokkuvõte

Küsimustikus uuriti pereliikmetelt ja KOV töötajatele, milline abi on järjekorras oleval inimesel täna puudu, et ta tuleks toime ajal, mil talle ei ole pakkuda erihoolekandeteenusele kohta (siin ei ole esitatud KOV töötajate nägemust).

Vastanud inimesed tõid välja (vt joonis 2), et suurim vajadus on tagada kodus elavale inimesele päevane hoidja või hoiu võimalus kodus keskkonnas (52%) või päevane hoiu võimalus päevakeskuses (43%). Tegevused, milles abi vajatakse on hõlmavad hooldatava järelevalvet, enesehoolduse- (27%) ja hügieenitoimingute teostamist (17%), samuti toidu valmistamist (23%) ning muid tegevusi nagu abistamist ametiasutustes asjaajamisel (26%).

Oluliseks peeti ka nõustamise kättesaadavust kriisiolukordades või lähedase tervisega seotud küsimustes.

¹ Järjekorras viibiva inimese lähedane või pereliige (ei ole mõeldud KOV töötajat)

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Joonis 2. Järjekorras olevate inimeste peamised vajadused.

Mitmed vastajad kasutasid võimalust kirjutada lisaks etteantud küsimustele veel täiendavalt oma mõtteid ja ootuseid. Vastused on muutmatul kujul esitatud siin (siin on toodud nii pereliikmete kui ka KOV töötajate vastused):

- Praegusel hetkel on eestkostetaval puudu riigi poolt ettenähtud ja riigi poolt finantseeritud ööpäevaringne hooldusteenus ehk siis riigi poolt tagatav teenus on puudu.
- Sallimine ümbritsevate poolt, erivajadustega kaasnevate vajaduste mõistmine. Kohutavalt väsitav on tõdeda, et ka teenuse pakkujad kohtlevad erivajadusega inimest objektina, justkui esemena mitte inimesena. Oodatakse, et just erivajadustega inimene kohaneb pakutavate tingimustega, mitte ei püüta mõista ja luua erivajadusega inimesele sobivaid tingimusi.

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

- Saan kõigega hakkama olukorras, kus on võimalik asju ette planeerida. Täiesti puudub lahendus olukorras kui hooldajana ise haigestun. Nt. pimesoole operatsioon minul. Ametil võiks olla "kriisikodu" kuhu paigutada hooldatav ootamatuste korral piiratud ajaks.
- Hetkel kasutab igapäevaelu toetamise teenust päeva- ja nädalahoiuna. Sellega oleme väga rahul, kuid Pärnus kaob ära hoiu võimalus nädalavahetusel (Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskus alates 2020 enam seda teenust ei paku) ja Pärnu Sotsiaalkeskus ütleb, et nemad nädalavahetustel ei tööta. Vahel harva vajame hoidu ka nädalavahetustel.
- Kutsun juuksurit koju, et poeg saaks soengu tehtud, habe ajatud, küüned lõigatud
- Mu laps viibib juba erihoolekande teenusel, aga kuna see koht asub väga kaugel, siis pole mul võimalik teda külastada nii tihti kui sooviksin.
- Ravimite manustamine iga päev.
- Parem kui haige inimene saab, kegi, õpetaja oppid kasutada interneti, annab interneti kurssid. 2. Parem kui haige inimene on Tallinna elanik, siis holdekodu koht Tallinna lähedal, et sugulased saavad käija, vadata inimene. 3. Ei nii suur holdekodu järjekord.4. Anna võimalus haige inimene teha mingit tööd. Organizeerida kohal töökoht, tööaeg.
- Märgitud abi on küll olemas, kuid aeg mil eestkostetav saab seal viibida ei ole piisav. (9 tundi nädalas)
- Ühissaun kahjuks välistatud kuna täiskasvanud poeg vajab abi. Tekib küsimus kas keegi selle peale mõtleb?
- Muuta seadust, et iga kuu on KÕIK tööpäevad hoiuteenusega kaetud. Praegu on jäigalt iga kuu 21 hoiupäeva, tööpäevi sõltuvalt kuust aga kohati rohkem.
- Meie 21 aastane poja küll käib päevahoius ja seda kolm korda nädalas. Seda on muidugi vähe ja seda kella üheksast kolmeni, aga vajadus oleks vähemalt kella viieni, et saaks natuke normaalsemalt tööl käia. Jah kodu ümberehitamisega on muidugi raskusi, aga suurem mure on meil see, et maja puhub talvel läbi ja oleks vaja soojustada, mis käib siiamani üle jõu rahaliselt. Kuna Tanel meil ei kõnni ega istu iseseisvalt, siis veedab ta palju aega põrandal, mis jällegi talve saabudes läheb külmaks. Maja meil kahe pere peale. Meie valdustes on esimene korrus, mis vaja soojustada.
- Ööpäevaringne abistamine ja hooldamine selleks ettenähtud asutuses (hoolduskeskuste puudus).
- Tugiisikuteenus, kes tagab hooldatavale järelevalve, et eestkostja saaks käia tööl.
- Hetkel saan kõigega ise hakkama
- Kodus ja ka asjaajamistel abistan mina.
- Võimalus kasutada ajutist ööpäevaringset hoidu, nt kui perega reisile läheme.
- Võlanõustamisteenus ja juriidiline abi
- Viibib üldhooldusteenusel, kus puudub personal, kellel oleksid nõustamis ja suunamisoskused mis puudutavad isikut, kes vajab erihoolekandeteenust.
- Praegusel hetkel on eestkostetaval puudu riigi poolt ettenähtud ja riigi poolt finantseeritud ööpäevaringne hooldusteenus ehk siis riigi poolt tagatav teenus on puudu.
- Eluase ja ööpäevaringne järelevalve ning nõustamine
- Isik on ööpäevaringse erihoolekandeteenuse järjekorras, kuid on suunatud nii kauaks üldhooldusteenusele (omavalitsuse rahalistest vahenditest), kus tagatakse järelevalve, ravi ja hooldus. Ta on 44-aastane ja tegelikult ei peaks viibima eakate keskel. Üldhooldusteenusel viibiva isiku puhul, kelle eestkostja on omavalitsus, on küsimustikule keeruline vastata, sest tegemist ei ole meile lähedase isikuga ja me ei ole temaga lähedases suhtes. Seltsilise all pidasime silmas tegevusjuhendajat, kes erihoolekandeteenusel on olemas.

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

- Kliendil ei ole lähedasi, eestkostjaks on määratud kohalik omavalitsus. Klient on vaimupuude ja psüühikahäirega ning ta on varasemalt elanud sotsiaalkorteris koos erinevate teenustega, kuid tema abivajadust ei ole võimalik kodus toetavate teenustega katta. Ta kannab karistust vanglas ning ta on ööpäevaringse erihoolekandeteenuse järjekorras 500+. Isikul on võimalik ennetähtaegselt vabaneda, kui tal oleks eluase. Varjupaigas vms teenusel ei saa ta hakkama, samuti on ta ohtlik teistele. Üldhooldusteenusele me teda samuti teiste turvalisuse tagamiseks ei suuna.
- Isik on ööpäevaringse erihoolekandeteenuse eelisjärjekorras. Ta viibis varasemalt Valkla Kodus, kohtumäärust ei pikendatud. SKAI ei olnud isikule pakkuda koheselt ööpäevaringset erihooldusteenust, mistõttu on ta suunatud nii kauaks üldhooldusteenusele (omavalitsuse rahalistest vahenditest), kus tagatakse järelevalve, ravi ja hooldus. Ta on 37-aastane ja tegelikult ei peaks viibima eakate ja dementsete keskel.
- Isik on ööpäevaringse erihoolekandeteenuse eelisjärjekorras. Ta viibis varasemalt Valkla Kodus, kohtumäärust ei pikendatud. SKAI ei olnud isikule pakkuda koheselt ööpäevaringset erihooldusteenust, mistõttu on ta suunatud nii kauaks üldhooldusteenusele (omavalitsuse rahalistest vahenditest), kus tagatakse järelevalve, ravi ja hooldus. Ta on 58-aastane füüsiliselt terve isik ja tegelikult ei peaks viibima eakate ja dementsete keskel.
- Tegemist on kohaliku omavalitsuse eestkostel oleva isikuga, kes elab oma kodus. Ta on ÖH järjekorras 300+ kohal. Tal on alkoholiprobleemid, liikumisraskused, pidamatus ja psüühikahäire. Ta elab üksinda ja puuduvad lähedased, kes suudaksid ja sooviksid abistada. Tal on tõsised probleemid enesehügieeniga, elab antisanitaarsetes tingimustes ning ta ei võimalda endale erinevaid teenuseid pakkuda. Lisaks teenuseosutajad ei ole nõus seal teenuseid pakkuma.

2. Järjekorras oleva inimese pereliikme vajadused, kokkuvõte

Järjekorras olevate inimeste lähedastelt uuriti seda, milline abi on neil täna puudu, et toime tulla lähedase inimese hooldamisega ajal, mil ta on erihoolekandeteenuse järjekorras (siin ei ole esitatud KOV töötajate nägemust).

Küsitluse tulemustest selgus, et lähedastel on vaja hooldajat ajaks, kui pereliikmed on eemal (puhkusel, haiglas vm). Samuti psühholoogilist toetust ning hooldatava tervisega seotud nõustamist. Abi peaks olema kättesaadav 24/7 nii telefonitsi kui interneti teel.

Kõige enam vastanutest vajavad kedagi, kes tagaks nende lähedasele järelevalve, hoolduse jm tegevustes osalemise ajaks, mil nad on eemal (seda nii päevasel ajal, kui ka vajadusel lühiajaliselt, sh nädalavahetustel), vt joonis 3.

Pereliikmeid aitaks nõustamine inimese poolt, kes mõistab nende olukorda (44%), kuid ka võimalus saada psühholoogilist nõustamist (32%). Nõustamine on vajalik ka lähedase tervisega seotud küsimustes (36%), mis võiks olla kättesaadav telefonitsi (32%) ja interneti teel (26%), kuid kindlasti ööpäevaringiselt (üle 30%).

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Joonis 3. Lähedaste vajadused

Mitmed vastajad kasutasid võimalust anda oma ootustest ja vajadustest teada, nende vastused on muutmatul kujul esitatud siin (siin on toodud nii pereliikmete kui ka KOV töötajate vastused):

- Intervallhoid äärmuslik kahjustava käitumisega autistile
- Minu õde hooldab praegu ema. Mina olen vaid eestkostja. Kaua 74a ema veel jõuab (isiklikku abistajat pole vald leidnud, ema peab üksi selle koormaga toime tulema, aga kedagi ei huvita see) ? Kui ei jõua, kas pean mina siis töölt ära tulema, kuna olen eestkostja ja hoolekandetasutus pole, kuhu tema panna?
- Asjaajamine on kohutavalt ajamahukas. Tihti on tunne, et asjaajamine on poole kohaga töö, näiteks eestkostja aruandlus.
- Jälgimine vajadusel, kui mul on vaja nt ära sõita kuni max 7 päeva.
- Interneti kurssid, haige inimene oskab ja saab kasutada interneti, aitavad osta kompuuter, läptopp, sama liituda interneti. töökoht, tööaeg.

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

- Rahaline abi, et katta ravimite ja toidu kulud.
- hooldatav vajab narkoosiga hambaravi - pole läheduses, riik ei kompenseeri.
- Kuigi mu poja käib päevahoius kolm korda nädalas on siiski peaaegu pooli asju sellest nimekirjast vaja.
- Minu ema on suureks abiks.
- Inimest või organisatsiooni, kes valvaks lähedast, kui soovin 1-3 nädalaks ära minna.
- Juriidiline abi
- Millist vastust Te ootate KOV spetsialistilt, kelle tööülesanne on korraldada kohtumääruse alusel eestkostetava elu, hooldus ehk kõik tema eluga seonduv? Selge on see, et riik ei suuda endale võetud kohustust täita.
- Kuna olen KOV spetsialist, siis mina olen end piisavalt tööalaselt kursis hoidnud ning ei saa märkida, et mul oleks abi puudu.
- Kuna eestkostjaks on omavalitsus, siis selliseid probleeme ei ole
- Kliendil ei ole lähedasi, eestkostjaks on määratud kohalik omavalitsus. Isiku abivajadust ei ole võimalik kodus toetavate teenustega katta ning kohalik omavalitsus tasub üldhooldusteenuse eest, kuni isik saab endale riigieelarvelise teenuse. Üldhooldusteenusel viibiva isiku puhul, kelle eestkostja on omavalitsus, on küsimustikule keeruline vastata, sest tegemist ei ole meile lähedase isikuga ja me ei ole temaga lähedases suhtes. Kuna isik viibib riikliku teenuse järjekorras, siis tegelikult peab omavalitsus kandma teenusega seotud kulud nii kaua, kuni tuleb riiklik teenuskoht.
- Kliendil ei ole lähedasi, eestkostjaks on määratud kohalik omavalitsus. Isiku abivajadust ei ole võimalik kodus toetavate teenustega katta. SKA hinnangul vajab ta ööpäevaringset erihoolekandeteenust, kus on tagatud järelevalve. Vanglas on ta olnud väga kontrollitud keskkonnas ning seal ta tuleb toime, mistõttu ei ole põhjendatud hetkel ka kinnisesse erihooldusteenusele suunamine.
- Oleme suunanud kliendi üldhooldusteenusele, mille kulusid tasub omavalitsus, sest isiku enda sissetulekutest ei piisa teenuse eest tasumiseks. Isik vajab tegelikult erihoolekandeteenust koos järelevalvega.
- Üldhooldusteenusel viibiva isiku puhul, kelle eestkostja on omavalitsus, on küsimustikule keeruline vastata, sest tegemist ei ole meile lähedase isikuga ja me ei ole temaga lähedases suhtes. Kuna isik viibib riikliku teenuse eelisjärjekorras, siis tegelikult peab omavalitsus kandma tema vajadustele mittesobiva teenusega seotud kulud nii kaua, kuni tuleb riiklik teenuskoht. Isikul ei ole kodu ega lähedasi, tema abivajadust ei ole võimalik katta kodustes tingimustes erinevate toetavate teenustega, sest tal on ööpäevaringne järelevalve vajadus.
- Klient on kohaliku omavalitsuse eestkostel, kuid ei võimalda endale toetavaid teenuseid pakkuda. Eestkostjale ei ole ette nähtud vahendeid eestkoste teostamiseks. Ta haiseb ning elab antisanitaarsetes tingimustes, mistõttu on erinevate teenuste osutamine võimatu (Sotsiaaltransport, koduõde, koduteenused jne).

3. Tegevused, mis on pereliikmeid seni toetanud ja mida nad on kasutanud

Pereliikmetelt uuriti, milliseid teenuseid või abi on nad saanud siiani kasutada.

Kõige enam on kasutatud lähedaste ja pereliikmete abi ja toetust (75%) ning tegelemist lemmiktegevuste või hobidega (25%), aga ka võimalust suhelda teiste sarnases olukorras olevate inimestega tugigruppides, koolitustel vm (22%). Alla poole vastanutest on saanud kasutada päevase hoiu võimaldamiseks päevakeskuse teenust (31%), veelgi vähem on kasutatud sotsiaaltranspordi teenust arsti või rehabilitatsiooniteenusele minemiseks (21%) ja väga üksikutel juhtudel on võimalus transporditeenust kasutada poodi või sauna minekuks ja

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

kultuuriüritustele minemiseks. See näitab selgelt, et sellised tegevused on olnud peamiselt lähedaste kanda.

Siit järeldub, et pereliikmete toetamine on väga oluline!

Mitmed vastanud kasutasid võimalust ja andsid teada, millised on nende vajadused ja ootused. Vastused on muutmatul kujul esitatud siin:

- Igapäevaelu toetamise teenus päeva- ja nädalahoiu teenusena pakub tuntavat abi ja kergendab olukorda. Kommentaar järgmise küsimuse (töötamise) kohta: töötamine on võimalik tänu päevahoiu teenusele ja peresisesele tugivõrgustikule. Ainult tänu sellele, et saan koduse keskkonna iga päev vähemalt 8 tunniks vahetada töökeskkonna vastu, suudan vaimselt vastu pidada, kuigi füüsiliselt on veelgi raskem.
- Ka praegu on päris palju võimalusi oma elu kergendamiseks tugisüsteemide näol. Hooldajal on vaja endal süstemaatiliselt selgeks teha kõik oma võimalused. Mis nõuab aega, süsteemsust, nutikust ja ka piisavalt selgroogu. Pean nentima, et kui oma õigusi ise ei tea siis on informatsioon nii KOV kui ka sots. kindlustus ametist tihti lünklik ja ebapiisav ja vahel ka eksitav.
- Ei olegi mingit abi siiani saanud.
- Haigekassa elupuhuse hambaravi korraldamisel. Õenduse teenus Järvel läbi sugulase.
- Peale pensionile jäämist kadusid kõik toetused sots.süsteemi poolelt!!!!!!!
- Tugiisiku teenus, nii tööalase kui sotsiaalse rehabilitatsiooni teenus, haridusasutused, MTÜ-de korraldatavad noortelaagrid. NB! Valikvastused, mis puudutavad rahalist tuge, on segadusseajavad - milliseid rahalisi toetusi siin peaks arvestama? Puudetoetust, töövõimetoetust, töövõimetuspensioni, elatist, KOV toetust, lähedaste panust, kõiki neid?
- Riik (lisaks vallavalitsusele) peaks toetama rahaliselt. Miks teeb riik otsuseid, aga kohta anda ei suuda abivajajale.. - siis aidaku maksta kallist hooldekodu vähemalt. Hooldekodu koha otsingul ei aita lähedast küll mitte keegi.
- Ööpäevaringse intervallhoiu võimalus
- Minu lähedane on erihoolekandeteenuste järjekorras viibimise ajal olnud erihoolekandeteenusel (ööpäevaringne erihooldusteenus), seega mul pole kogemust, kuidas oleks siis, kui ta peaks oma järjekorda ootama kodus.
- Mingit abi pole kuskilt saada.
- Tugiisik, kes saadab teenuste saamisel, kui ise tööl olen.
- Minu lähedase igapäevane transport päevakeskusesse ja tagasi.

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

KOKKUVÕTE

Küsitlus tõi selgelt välja, et erihoolekandeteenuse järjekorras viibivad psüühikahäirega inimesed ja nende pereliikmed tuleksid kodus toime, kui neil oleks tagatud kodus keskkonnas hoidja/hooldaja, kes tagaks järelevalve ning hooldusalased tegevused. Kõige enam vastaks selline teenus tänasele päeva- ja nädalahoiuteenuse kirjeldusele, mida on võimalik ka juba praegu osutada inimese kodus. Pereliikmed ja lähedased vajavad sellist abi ajal, mil nad töötavad, aga ka siis, kui on vaja puhata, enda haigestumise ajal vms.

Pereliikmed ja lähedaste enda vajadused on seotud eelkõige hoolduskoormusest tingitud stressi ja väsimusega ning siin tõi nad välja vajaduse saada psühholoogilist nõustamist või muud tuge sarnases olukorras olevatelt inimestelt (tugigrupid, kogemusnõustamine). Lisaks vajavad lähedased abi kriisiolukordades – vajadus on saada infot hooldatava tervisega seotud küsimustes nii telefonitsi kui interneti teel. Abi peaks olema kättesaadav ööpäevaringselt.

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Lisa 1.

Küsimuse nr 1 (Milline abi on järjekorras oleval inimesel täna puudu, et ta tuleks toime ajal, kui ta on erihoolekandeteenuse järjekorras?) vastused:

Vastus	Vastuse valinud inimeste arv		Vastuse valinud inimeste osakaal	
	Lähedane /pereliige	KOV tööta ja	Lähedane /pereliige	KOV tööta ja
Nõustamine kriisi olukordades, mis on kättesaadav ööpäevaringselt ja ka nädalavahetustel.	20	18	26%	67%
Võimalus küsida nõu ja abi telefoni teel (nt nõuande telefon).	24	12	31%	44%
Võimalus küsida abi ja nõu interneti teel.	0	0	0%	0%
Päevane hoidja või hoiu võimalus koduses keskkonnas.	40	13	52%	48%
Päevane hoiu võimalus päevakeskuses.	33	14	43%	52%
Nõustamine ja abistamine abivahendite saamisel.	10	6	13%	22%
Nõustamine ja abistamine abivahendite kasutamisel.	4	5	5%	19%
Pöetus- ja hooldusabivahendid.	7	4	9%	15%
Töstmist kergendavad abivahendid.	7	2	9%	7%
Liikumist toetavad abivahendid.	5	4	6%	15%
Suhtlemist toetavad abivahendid.	11	1	14%	4%
Kuulmist parandavad abivahendid.	0	1	0%	4%
Nägemist- ja lugemist abistavad abivahendid.	3	1	4%	4%
Koduõe visiidid.	6	7	8%	26%
Perearsti koduvisiidid.	15	7	19%	26%
Koduõe nõuandeliin.	8	5	10%	19%
Nõustamine erinevates tema tervisega seotud küsimustes.	24	8	31%	30%
Transpordi korraldamine, et ta saaks käia arsti juures või rehabilitatsiooni teenustel.	19	5	25%	19%
Transpordi korraldamine, et ta saaks käia kultuuriüritustel või veeta mujal vaba aega.	16	10	21%	37%
Transpordi korraldamine, et ta saaks käia poes, juuksuris, saunas vms.	12	9	16%	33%
Saatmine meditsiini- jm asutuste külastamisel.	14	8	18%	30%
Abistaja kodus, kes aitab tal teha esesehooldustoiminguid, sh pesemine, riietumine, juuste lõikus, maniküür.	21	8	27%	30%
Abistaja kodus, kes aitab tal teha hügieenitoiminguid, sh puhastamine, mähkmete vahetamine jms.	13	6	17%	22%
Abistaja kodus, kes aitab teda söögi tegemisel.	18	9	23%	33%
Abistaja kodus, kes aitab teda söömisel ja/või söötmisel.	9	5	12%	19%
Nõustaja, kes toetab ja mõistab lähedase eripära.	0	0	0%	0%
Seltsiline, kes pakub lähedasele turvatunnet.	28	15	36%	56%

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Kodu ümber ehitamine, et tal oleks parem liikuda kodustes ruumides.	5	4	6%	15%
Kodu ümber ehitamine, et tal või temaga oleks parem läbi viia hügieenitoiminguid.	6	4	8%	15%
Rahaline abi, et palgata sobiv abistaja.	28	10	36%	37%
Rahaline abi, et katta abivahenditega seotud kulusid.	5	5	6%	19%
Rahaline abi, et katta igapäevaeluks vajalikke kulusid - toit, riided, internet- ja telefonikulud.	10	4	13%	15%
Rahaline abi, et katta eluasemega seotud kulusid.	15	7	19%	26%
Abi asjaajamisel erinevates ametiasutustes.	20	6	26%	22%
Abi kommunaal- ja muude maksete tasumisel, toetuste taotlemisel.	12	5	16%	19%
Abistamine eluaseme korrastamisel.	14	11	18%	41%
Vastanud inimesi kokku	77	27		

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Lisa 2

Küsimuse nr 2 (Milline abi on pereliikmele/lähedasele täna puudu, et toime tulla lähedase hooldamisega ajal, kui ta on erihoolekandeteenuse järjekorras?) vastused:

Vastus	Vastuse valinud inimeste arv		Vastuse valinud inimeste osakaal	
	Lähedane/pereliige	KOV töötaja	Lähedane/pereliige	KOV töötaja
Osalemine erivajadustega inimestele ja nende lähedastele suunatud tugigruppides, koolitustel või loengutel.	14	12	18%	44%
Nõustamine sama kogemusega inimese poolt (kogemusnõustaja).	17	8	22%	30%
Nõustaja, kes toetab ja mõistab minu olukorda.	34	12	44%	44%
Seltsiline, kes pakub mulle vajadusel turvatunnet.	11	8	14%	30%
Nõustamine kriisi olukordades, mis on kättesaadav ööpäevaringselt ja ka nädalavahetustel.	23	17	30%	63%
Nõustamine psühholoogi poolt.	25	12	32%	44%
Nõustamine minu lähedase tervisega seotud küsimustes.	28	7	36%	26%
Võimalus küsida nõu ja abi telefoni teel (nt nõuande telefon).	25	9	32%	33%
Võimalus küsida abi ja nõu interneti teel.	20	8	26%	30%
Nõustamine ja abistamine abivahendite saamisel.	8	6	10%	22%
Abivahendite kasutamise alane nõustamine ja juhendamine.	4	7	5%	26%
Abistaja kodus, kes aitab mind minu lähedasele söögi tegemisel.	11	7	14%	26%
Minu abistamine asjaajamisel erinevates ametiasutustes.	15	10	19%	37%
Inimest, kes valvaks lähedast, kui mul on vaja lühikeseks ajaks kodunt ära minna (nt koduhoidja väljakutseteenus).	44	9	57%	33%
Rahaline abi, et saaksin palgata oma lähedasele sobiva abistaja.	30	11	39%	41%
Rahaline abi, et saaksin katta minu lähedase abivahenditega seotud kulusid.	10	5	13%	19%
Rahaline abi, et katta minu lähedase eluasemega seotud kulusid.	14	15	18%	56%
Vastanud inimesi kokku	77	27		

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Lisa 3

Küsimuse nr 3 (Millised tegevused on pereliiget/lähedast seni toetanud ja mida ta on siiani saanud kasutada?) vastused:

Vastus	Vastuse valinud inimeste arv		Vastuse valinud inimeste osakaal	
	Lähedane/per eliige	KOV tööta ja	Lähedane/per eliige	KOV tööta ja
Tugisüsteem, millele saan vajadusel loota (pere, lähedased, sõbrad).	58	20	75%	74%
Osalemine erivajadustega inimestele ja nende lähedastele suunatud tugigruppides, koolitustel või loengutel.	17	9	22%	33%
Nõustamine sama kogemusega inimese poolt (kogemusnõustaja).	9	5	12%	19%
Abistaja ja seltsiline, kes pakuks minu lähedasele turvatunnet.	7	7	9%	26%
Abistaja ja nõustaja, kes toetab ja mõistab minu lähedast.	11	5	14%	19%
Nõustamine sotsiaaltöötaja poolt kriisi jm olukordades.	12	11	16%	41%
Nõustamine psühholoogi poolt.	12	8	16%	30%
Võimalus küsida nõu ja abi telefoni teel (nt nõuande telefon).	11	11	14%	41%
Võimalus küsida abi ja nõu interneti teel.	8	13	10%	48%
Võimalust tegeleda lemmiktegevuste või hobidega (nt lugemine, maalimine, aiatööd jne).	19	2	25%	7%
Päevane hoidja minu lähedasele või tema hoiu võimalus koduses keskkonnas.	8	4	10%	15%
Päevane hoiu võimalus minu lähedasele päevakeskuses.	24	8	31%	30%
Nõustamine ja abistamine abivahendite saamisel.	9	5	12%	19%
Abivahendite kasutamise alane nõustamine ja juhendamine.	10	6	13%	22%
Põetus- ja hooldusabivahendid minu lähedase jaoks.	14	7	18%	26%
Minu lähedase tõstmist kergendavad abivahendid.	4	4	5%	15%
Minu lähedase liikumist toetavad abivahendid.	7	3	9%	11%
Minu lähedase suhtlemist toetavad abivahendid.	3	2	4%	7%
Minu lähedase kuulumist parandavad abivahendid.	1	1	1%	4%

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Minu lähedase nägemist- ja lugemist abistavad abivahendid.	3	1	4%	4%
Koduõe visiidid.	5	5	6%	19%
Perearsti koduvisiidid.	4	7	5%	26%
Koduõe nõuandeliin.	3	3	4%	11%
Nõustamine minu lähedase tervisega seotud küsimustes.	10	4	13%	15%
Transpordi korraldamine, et minu lähedane saaks käia arsti juures või rehabilitatsiooni teenustel.	16	7	21%	26%
Transpordi korraldamine, et minu lähedane saaks käia kultuuriüritustel või veeta mujal vaba aega.	5	6	6%	22%
Transpordi korraldamine, et minu lähedane saaks käia poes, juuksuris, saunas vms.	5	7	6%	26%
Saatja minu lähedasele meditsiini- jm asutuste külastamisel.	7	7	9%	26%
Abistaja kodus, kes aitab tal teha esesehooldustoiminguid, sh pesemine, riietumine, juuste lõikus, maniküür.	6	5	8%	19%
Abistaja kodus, kes aitab minu lähedast hügieenitoimingutel, sh puhastamine, mähkmete vahetamine jms.	5	4	6%	15%
Abistaja kodus, kes aitab minu lähedast söögi tegemisel.	2	5	3%	19%
Abistaja kodus, kes aitab mind minu lähedasele söögi tegemisel.	2	5	3%	19%
Abistaja kodus, kes aitab minu lähedast söömisel ja/või söötmisel.	1	3	1%	11%
Kodu ümber ehitamine, et minu lähedane saaks kodustes ruumides paremini liikuda.	4	4	5%	15%
Kodu ümber ehitamine, et minu lähedane ise või mina saaksin paremini läbi viia tema hügieenitoiminguid.	3	4	4%	15%
Rahaline abi, et saaksin palgata oma lähedasele sobiva abistaja.	7	4	9%	15%
Rahaline abi, et saaksin katta minu lähedase abivahenditega seotud kulusid.	10	3	13%	11%
Rahaline abi, et katta minu lähedase igapäevaeluks vajalikke kulusid - toit, riided, internet- ja telefonikulud.	10	3	13%	11%
Rahaline abi, et katta minu lähedase eluasemega seotud kulusid.	8	7	10%	26%
Minu lähedase abistamine erinevates ametiasutustes asjaajamisel.	4	8	5%	30%
Minu abistamine asjaajamisel erinevates ametiasutustes.	7	6	9%	22%

Erihoolekandeteenuse järjekorras viibivate inimeste ja nende lähedaste/eestkostjate vajaduste uuringu lühikokkuvõte

Abi minu lähedasele kommunaal- ja muude maksete tasumisel, toetuste taotlemisel.	5	6	6%	22%
Abistamine minu lähedase eluaseme korrastamisel.	3	8	4%	30%
Inimest, kes valvaks lähedast, kui mul on vaja lühikeseks ajaks kodunt ära minna (nt koduhoidja väljakutseteenus).	7	5	9%	19%
Vastanud inimesi kokku	77	27		